

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ НАО «НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д. АСФЕНДИЯРОВА»		
	Фармацияның ұйымдастырылуы, басқарылуы және экономикасы және клиникалық фармация кафедрасы	Пікір	Редакциясы: 1 2 беттің 1 беті

6D074800- «Фармацевтикалық өндіріс технологиясы» мамандығы бойынша PhD докторант Исаева Ұлжалғас Бақытжанқызының философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін «Пиперидин құрамды күрделі эфирлер және фторбензойлы қышқылдардың амидтері негізінде биологиялық белсенді субстанцияны химиялық жасау» тақырыбы бойынша орындаған диссертациялық жұмысына ғылыми кеңесші, фарм.ғ.д., профессор Убайдилла Махамбетұлы Датхаевтың

ПІКІРІ

Исаева Ұлжалғас Бақытжанқызының «Пиперидин құрамды күрделі эфирлер және фторбензойлы қышқылдардың амидтері негізінде биологиялық белсенді субстанцияны химиялық жасау» атты докторлық диссертация жұмысы өзекті болып табылады.

Қазіргі таңда инфекциялық аурулардың кеңінен таралуы мен микроағзалардың қолданыстағы антибиотиктер мен саңырауқұлақтарға қарсы заттарға резистенттігінің пайда болуы әр түрлі қосылыстар қатарынан жаңа антимикробтық агенттерді іздестіру өзекті мәселе етіп отыр.

Инфекцияға қарсы және басқа фармакофорлық белсенділігі бар органикалық заттар қазіргі заманғы медицина мен фармацевтикада маңызды рөл атқарады. Олардың өзектілігі келесі факторларға байланысты:

Жұқпалы аурулармен күресу, яғни антибиотиктерге төзімділік: қолданыстағы антибиотиктерге төзімді бактериялардың үнемі пайда болатын штамдары инфекцияға қарсы жаңа препараттарды іздеуді және әзірлеуді қажет етеді. Органикалық заттар төзімді микроорганизмдермен күресуге мүмкіндік беретін көптеген құрылымдар мен әсер ету механизмдерін ұсынады;

- вирустық инфекциялар: тиімді вирусқа қарсы препараттарды іздеу, әсіресе жаңа вирустық қауіптердің пайда болуына байланысты өзекті мәселе болып қала береді. Органикалық молекулалар вирустық репликация ингибиторлары ретінде әрекет ете алады немесе вирустың хост жасушаларымен өзара әрекеттесуін блоктай алады.

- паразиттік және саңырауқұлақ инфекциялары: органикалық қосылыстар, әсіресе дамушы елдерде, денсаулық сақтаудың маңызды проблемасын тудыратын паразиттік және саңырауқұлақ инфекцияларын емдеу үшін де қолданылады.

Белсенді қосылыстардың жаңа көздерін табу жағдайлары ретінде табиғи көздер, өсімдіктер, микроорганизмдер және теңіз организмдері биологиялық белсенді органикалық қосылыстардың бай көздері болып табылады, олар жаңа препараттардың дамуына негіз бола алады. Сонымен қатар, химиялық синтез, оның ішінде органикалық синтез әдістері потенциалды дәрілік заттардың арсеналын кеңейте отырып, берілген қасиеттері бар жаңа молекулаларды құруға мүмкіндік береді.

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ НАО «НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д. АСФЕНДИЯРОВА»	
	Фармацияның ұйымдастырылуы, басқарылуы және экономикасы және клиникалық фармация кафедрасы	Пікір

Исаева Ұ.Б. диссертациялық зерттеуінің тәжірибелік бөлімі «А.Б. Бектұров атындағы химия ғылымдары институты» АҚ синтетикалық және табиғи дәрілік заттар химиясы зертханасында мемлекеттік бағдарламалармен байланыс аясында жүргізілді.

Диссертациялық жұмысты зерттеу барысында перспективті жаңа қосылыстар синтезделіп, олардың арасынан белсенді субстанция стандартталып, қажетті параметрлері анықталып, оны өндірудің технологиясы таңдалды.

Қорытындылай келе, Исаева Ұ.Б. диссертациялық жұмысын зерттеу барысында алдына қойған мақсаты мен міндеттерін толығымен орындап шықты. Атап айтқанда, алынған қосылыстардың құрылысы физика-химиялық ИҚ, ¹H және ¹³C ЯМР спектроскопия, жұқа қабатты хроматография (ЖҚХ), микроанализ әдістері арқылы дәлелденіп, синтезделген қосылыстар потенциалды инфекцияға қарсы, сонымен қатар микробқа қарсы/фунгицидтік, антибактериалды препараттар болып табылды.

PhD докторант Исаева Ұ.Б. зерттеу нәтижелерінің қорытындыларын мақала мен тезис түрінде отандық және шетел ғылыми баспаларында, халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдарында және Scopus мәліметтерінің халықаралық базасына кіретін рецензияланатын ғылыми баспада жариялады.

Жоғарыдағы мәліметтерді ескере отырып, PhD докторант Ұ.Б. Исаеваның диссертациялық жұмысы толық орындалған ғылыми зерттеу болып саналады және қойылған мақсат, міндеттер, зерттеу көлемі мен әдістері, ғылыми жаңалығы мен тәжірибелік өзектілігі диссертациялық жұмысына қойылатын талаптарға сай келетін білікті ғылыми еңбек ретінде жасалған және докторант Исаева Ұлжалғас Бақытжанқызы 6D074800 - «Фармацевтикалық өндіріс технологиясы» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайықты үміткер деп санаймын.

**Ғылыми кеңесші,
фармация ғылымдарының докторы,
профессор**

